

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Jméno diplomanta:	Smilek Jan
Téma práce:	Ovlivňování daní podzákonými právními předpisy
Rozsah práce:	70,8 normostran (podle prohlášení)
Datum odevzdání práce:	28. března 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si jako téma své diplomové práce zvolil problematiku, která v rámci finančního práva spadá do práva daňového. Jedná se o téma aktuální, neboť v nedávné době byly přijaty některé podzákoné právní předpisy v daňové oblasti, z nichž jeden byl zrušen Ústavním soudem. Z uvedeného vyplývá, že diplomová práce na téma „Ovlivňování daní podzákonými právními předpisy“ může být velmi přínosná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

V oblasti finančního a daňového práva je téma podzákoných právních předpisů zásadní. Toto téma má však velmi významný vztah k teorii práva a ústavnímu právu. Domnívám se proto, že ke zdárnému zpracování tématu tak nestačí pouze znalost finančního, resp. daňového, práva, ale rovněž právní teorie a ústavního práva. Vstupních údajů pro zpracování diplomové práce mohl mít diplomant relativní dostatek, a to odborné publikace, internetové zdroje, právní předpisy a judikaturu. Ke zpracování tématu je možné využít zvláště analytickou, deduktivní, příp. komparativní, metodu přístupu.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se diplomová práce skládá z titulní strany, prohlášení, poděkování, obsahu, úvodu, pěti částí, závěru, seznamu použitých zkratk a seznamu použitých zdrojů. Na konec práce je zařazen název práce, abstrakt a klíčová slova, a to v českém jazyce a anglickém jazyce.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant uvádí cíl diplomové práce („*mapováním právního řádu České republiky analyzovat, do jaké míry je oblast daní (a potažmo poplatků) skutečně determinována pouze zákony a jaké podzákoné právní předpisy případně svou existencí mají na oblast daní (a poplatků) nějaký vliv a pokud ano, jaká je faktická míra jejich vlivu a zda lze existenci takových podzákoných právních předpisů považovat za ústavně konformní*“), popisuje obsah své diplomové práce a uvádí použité metody, následuje část věnovaná vymezení základních pojmů. Druhá a třetí část diplomové práce je zaměřena na ústavněprávní východiska a na kritéria hodnocení ústavnosti podzákoných právních předpisů. Ve čtvrté části diplomové práce diplomant analyzuje jednotlivé podzákoné normy v daňové oblasti. Pátá část je věnována judikatuře týkající se čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Závěr diplomové práce obsahuje shrnutí názorů diplomanta.

4. Vyjádření k práci

V první části diplomové práce se diplomant obecně věnuje stěžejním pojmům důležitým pro téma diplomové práce, a to pojmům daně, poplatky a podzákoné právní předpisy. Jde o stručnou část, v níž se diplomant možná z hlediska zdrojů až příliš upnul na mou publikaci Daňové příjmy veřejných rozpočtů. Nicméně z hlediska obsahového nemám k části výhrad.

Druhá část diplomové práce je označena „Ústavněprávní východiska“. Diplomant se nejprve věnuje obecně ústavnosti ukládání daní a poté mezemi ukládání daní podzákonými právními předpisy. V první kapitole hojně cituje judikaturu Ústavního soudu, příp. Nejvyššího správního soudu, ve druhé pak vychází z odborných publikací. Na druhou část diplomové práce navazuje velmi stručná třetí část, ve které diplomant vymezuje kritéria, kterými bude posuzovat ústavnost podzákoné normotvorby v oblasti daní.

Stěžejní částí diplomové práce je její čtvrtá část, ve které diplomant analyzuje jednotlivé vybrané podzákoně normy v oblasti daní, resp. příslušná zmocňovací ustanovení v daňových zákonech. Výběr daní, které podrobuje analýze (daně v úzkém slova smyslu a místní poplatky), diplomant řádným způsobem odůvodňuje.

Co se týká daně z přidané hodnoty, tak se diplomant zabývá zmocňovacími ustanoveními v oblasti reverse charge a krizových stavů. V obou dvou případech dochází k závěru, že zmocňovací ustanovení jsou ústavně konformní. U daní z příjmů se diplomant nejprve zaměřuje na otázku aplikovatelnosti účetních předpisů (zejména účetních vyhlášek a Českých účetních standardů). Je na škodu, že v tomto případě diplomant danou problematiku neanalyzoval hlouběji, obzvláště v kontextu judikátu Nejvyššího správního soudu ve věci kurzových rozdílů, který uvádí v poslední části diplomové práce. Stejně jako v případě daně z přidané hodnoty se diplomant věnuje opatřením za krizových stavů. Konečně se diplomant věnuje již zrušenému obecnému zmocňovacímu ustanovení pro Ministerstvo financí a správně dospívá k závěru, že bylo patrně protiústavní.

V případě daně z nabytí nemovitých věcí dospívá diplomant k závěru, že úprava je problematická, neboť podle jeho názoru umožňuje významné ovlivňování právní úpravy vyhláškami (oceňovací vyhláškou a vyhláškou k provedení zákonného opatření o dani z nabytí nemovitých věcí). Uvedené demonstruje diplomant na příkladu rodinného domu (zde se mi však nezdá správný závěr, že zjištěná cena rodinného domu se meziročně ztrojnásobila). V této pasáži diplomové práci mi poněkud schází úvaha o tom, zda závěr o ústavnosti úpravy není ovlivněn skutečností, že zjištěná cena i směrná hodnota jsou pouze referenční hodnoty k porovnání se sjednanou cenou.

Dále se diplomant zabývá ostatními daněmi v užším slova smyslu. K závěrům, ke kterým dochází u těchto daní, nemám připomínek s výjimkou toho, že diplomant označuje energetické daně jako ekologické. Konečně se diplomant věnuje místním poplatkům. Na str. 45 diplomové práce uvádí, že čl. 11 odst. 5 se vztahuje na poplatky, protože pokud zákonodárce plnění označí jako daň nebo poplatek, ustanovení na předmětné peněžité plnění dopadá. S tímto tvrzením se neztotožňuji, neboť podle mého názoru je relevantní materiální hledisko, nikoliv formální označení, k čemuž ostatně diplomant v poslední části práce dochází.

V poslední části diplomové práce diplomant rozebírá některé judikáty Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, které mají vztah k čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, a snaží se jimi podpořit své závěry, ke kterým došel v předcházejících částech práce (např. rozhodnutí ve věci kurzových rozdílů).

Celkově k diplomové práci je možné uvést, že z diplomové práce je zřejmé, že se diplomant daným tématem podrobně zabýval a v dané problematice se orientuje. Kladem je analytický přístup diplomanta a snaha hodnotit právní úpravu z hlediska jejího souladu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Domnívám se, že diplomant vytvořil zdařilou diplomovou práci.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Z hlediska cíle vytyčeného diplomantem se domnívám, že práce tento cíl naplnila. Diplomant posuzoval a hodnotil, zda a případně jakým způsobem jsou daně ovlivňovány podzákonými právními předpisy. Jako problematickou shledal právní úpravu daní z příjmů a daně z nabytí nemovitých věcí, a to v otázce stanovení základu daně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce	Je patrné, že diplomant přistoupil k danému tématu samostatným a tvůrčím způsobem. Je velmi

z hlediska plagiátorství	pravděpodobné, že diplomová práce je původním tvůrčím dílem diplomanta, což ostatně vyplývá z jeho prohlášení. Práce byla zhodnocena systémem Theses.cz s tím, že bylo nalezeno 88 podobných dokumentů. Shoda je však vždy menší než 5 %. S ohledem na rozsah protokolu o kontrole (1334 stran) jsem provedl jeho namátkovou kontrolu s tím výsledkem, že shoda je převážně u textu právních předpisů a soudních rozhodnutí. Práce podle mého názoru není plagiátem.
Logická stavba práce	Diplomová práce je z hlediska systematického vhodně členěna. Struktura osnovy je logická a přehledná.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomant používal tuzemské odborné zdroje, právní předpisy a judikaturu. Zahraniční literatura používána nebyla, což je však dáno zaměřením diplomové práce na českou právní úpravu. Používání citací odpovídá normě.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubku provedené analýzy považuji za dostatečnou. Nicméně s ohledem na šíři tématu nebylo možné u jednotlivých aspektů tématu jít do potřebné hloubky.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úpravu práce hodnotím jako standardní a velmi dobrou. Výtku směřuji k tomu, že vlastní text práce (s výjimkou strany 1) není, patrně nedopatřením, číslován, což ztěžuje orientaci v práci.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska chyb v psaní je diplomová práce na velmi dobré úrovni. Chyby v psaní se vyskytují minimálně (např. str. 12 „počet v případech“, str. 14 „ustanovení čl. 11 odst. 5 Listina“, str. 24 „upraveny ony způsobeny“, str. 37 „má daň z nabytí nemovitých věcí představuje“, str. 47 „Prvních z nich byl“).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by diplomant měl zodpovědět tyto otázky:

- Na str. 10 diplomové práce diplomant uvádí, že podle „*daňověprávní teorie lze ústavněprávní rámec interpretovat tak, že právní norma na úrovni zákona musí obsahovat základní konstrukční prvky daní a poplatků, podzákonné právní předpisy mohou případně upravovat další aspekty a náležitosti, zejména korekční konstrukční prvky daní a poplatků*“. Souhlasí nebo nesouhlasí diplomant s tímto tvrzením a proč?
- Má na ústavnost právní úpravy daně z nabytí nemovitých věcí vliv skutečnost, že zjištěná cena i směrná hodnota jsou pouze referenční hodnoty k porovnání se sjednanou cenou (ke str. 37 diplomové práce)?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji diplomovou práci k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 5. května 2018

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
vedoucí diplomové práce